

BEROS – bezdrôtový rozhlas cez verejné osvetlenie

Zaujal nás propagačný materiál BEROS – bezdrôtový rozhlas cez verejné osvetlenie. Ako sa dá skĺbiť dohromady miestny rozhlas a verejné osvetlenie? Ani mne to nebolo hneď jasné, preto som oslovil majiteľa firmy SEAK a zároveň autora tejto myšlienky Ing. Jozefa Sedláka, aby tento systém bližšie objasnil.

● V čom spočíva podstata vášho systému?

Podstata spočíva v efektívnom využití vodičov verejného osvetlenia k šíreniu signálu miestneho rozhlasu. Je všeobecne známe, že cez jedno vedenie je možné šíriť množstvo signálov. Vid' kábelová televízia. Musíme však vedieť na jednom konci tieto signály zlúčiť a na druhom konci signály rozdeliť a využiť.

● Takže váš bezdrôtový rozhlas BEROS nie je tak celkom bezdrôtový.

Máte pravdu. Žiaden bezdrôtový rozhlas nie je bezdrôtový. Bezdrôtový rozhlas je len obchodný názov a znamená, že už nepotrebuje staré klasické rozvody miestneho rozhlasu.

● Môžete vysvetliť princíp bezdrôtového rozhlasu?

Bezdrôtový rozhlas, ktorý vy poznáte, je šírený rádiovými elektromagnetickými vlnami. To znamená, že na obecnom úrade je rádiová vysielačnica, ktorá hláseň vysiela do éteru. Na stĺpoch verejného osvetlenia sú rádiové prijímače so zosilňovačmi a reproduktormi, ktoré rádiové vlny premenia na zvuk.

● Prečo na stĺpoch verejného osvetlenia?

Z dvoch dôvodov. Jednak je to vyvýšený bod, vhodný na šírenie zvuku z reproduktora, ale hlavný dôvod je, že prijímač a zosilňovač potrebujú pre svoju funkciu napájanie. Cez noc sa dobíja akumulátor, aby cez deň mohol rozhlas fungovať. A sme pri tom, prečo nejde celkom o bezdrôtový rozhlas. Je stále závislý na nejakých drôtoch.

● Z rozhovorov viem, že tento systém ste zavrhlí. Prečo?

Vyvinuli sme tiež svoj bezdrôtový rozhlas na báze šírenia rádiových vln a rádiových prijímačov na stĺpoch verejného osvetlenia. Hneď sme však narazili na vážne trhliny tohto systému. Prvým najväčším problémom je možnosť rušenia cudzími vysielačkami, či už zámerne alebo náhodne.

● Ako tomu mám rozumieť?

Ak bude chcieť niekto škodiť a vyberie si na to obecný rozhlas, tak verte, že rozhlas fungovať nebude. Stačí, ak si dotyčná osoba kúpi vysielačnicu, naladí si ju na frekvenciu, ktorú používa obecný rozhlas. Ak obecný rozhlas bude zapnutý, môže dotyčná osoba do neho vstupovať, respektíve znehodnotiť vysielačnicu obecného rozhlasu. Na imidži obce nepridá ani neúmyselné vmiškanie náhodného rozhovoru niekde zďaleka, prebiehajúci na tej istej frekvencii. Takéto príhody môžu celý ten nákladný bezdrôtový rozhlas zosmiešniť.

● Hovoríte, že sa niekto môže naladiť na danú frekvenciu a rušiť vysielač. Ale to je protizákonné.

Súhlasím s vami, ale vypátrať takéhoto záškodníka je takmer nemožné. Po nezákonnom vysielači neostáva „smrad“, ktorý by mohol stopovací pes vystopovať. Vypnutá vysielačka sa nedá vypátrať. Na znehodnotenie vysielačnice obecného rozhlasu stačia dve minúty. Avšak na druhej strane je ťažké zistiť, či je to porucha systému, alebo rušenie. Ak by mal niekto podozrenie z rušenia a zavolať telekomunikačný úrad, aby zamerlal zdroj rušenia, to už bude dávno „po funuse.“

Telekomunikačný úrad vydal všeobecné povolenie č. VPR – 04/2005, kde vyčlenil frekvencie pre rádiový bezdrôtový rozhlas. V bode 8 sa ale píše: „Rádiové zariadenia prevádzkované na základe tohto všeobecného povolenia nemajú právo na ochranu pred rušením inými zariadeniami oprávnenými pracovať na uvedených frekvenciách, a nemajú zabezpečenú ochranu ani proti rušeniu spôsobenému vysielačmi rádiovými prostriedkami inej služby prevádzkovej na základe individuálneho povolenia...“ Kompletne všeobecné povolenie je možné si prečítať na stránke telekomunikačného úradu Slovenskej republiky, alebo na našej stránke www.beros.sk.

● Je to veľmi vážna trhlina, ale spomínali ste aj iné.

Ďalšou trhlinou je použitie olovených akumulátorov v prijímačoch. Každý vie, že ich životnosť je obmedzená. S tým súvisí ich výmena po určitom období. Každý vie, ako je to s akumulátormi v aute. Veľkým problémom je aj vysoká komplikovanosť systému a s tým súvisiaca poruchovosť a nakoniec obrovská cena, ktorú musí obec zaplatiť.

● S čím teda prichádzate vy?

Náš systém je veľmi jednoduchý. Pozrite sa von oknom. Zistíte, že svetlá cez deň nesvietia a vo vedení verejného osvetlenia nie je žiaden prúd. Momentálne sú tam zbytočné. To nás priviedlo k tomu, aby sme ich nejakou využili. Drôtom verejného osvetlenia je jedno, či cez nich prechádza prúd o napätí 230 V alebo 100 V pre potreby rozhlasu.

● Zdá sa to veľmi jednoduché. Dáte si to patentovať?

Áno, princíp je veľmi jednoduchý. Každá lampa verejného osvetlenia obsahuje inteligentný prepínač, ktorý zisťuje, aký signál je momentálne vo vedení. Podľa toho na vedenie pripája buď reproduktor, alebo lampu. Čo sa týka druhej otázky, na úrade priemyselného vlastníctva už boli podané prihlášky.

● A čo rozhlasová ústredňa?

Obrovskou výhodou tohto systému je,

že nepotrebuje výmenu rozhlasovej ústredne. Funguje aj na starú klasickú funkčnú ústredňu. Je však potrebné doplniť ju naším prídavným zariadením, čiže nezaobíde sa to bez komplikácií.

● Čo v prípade rozhlasových ústrední MRU SEAK?

Systém BEROS je prispôsobený našim rozhlasovým ústredniám MRU SEAK, preto sa celý systém zjednodušuje a znižujú sa náklady.

● Môžete mi teda zhrnúť výhody bezdrôtového rozhlasu BEROS?

Prvá obrovská výhoda je, že funguje aj na starý rozhlasový ústredňu a nemení sa systém vysielačnice obecného rozhlasu. Z obce zmiznú neraz dokonale prehnuté stĺpy vedenia, pretrhané a nadpájané drôty sa spomedzi konárov stromov na súkromných pozemkoch zlikvidujú. Odpadne údržba obecného rozhlasu t. j. natieranie stĺpov, orezávanie konárov a hľadanie pretrhnutého drôtu, neraz aj neviditeľného, vnútri izolácie. Tým, že funguje verejné osvetlenie, bude fungovať aj obecný rozhlas. Ďalšia výhoda je, že sa dajú použiť aj staré funkčné reproduktory, čím sa redukovujú náklady.

● Chcete povedať, že bezdrôtový rozhlas BEROS nemá nedostatky?

Ale má. Vidím však len jediný nedostatok. Nie je možné ho využívať na hlásenie vtedy, keď sa svietí. Cez deň to nie je problém, ale keď sa v noci hlási, verejné osvetlenie sa vypne na daný nevyhnutný čas.

● Viem, že výroba rozhlasových ústrední sa venuje už od roku 1992. Neviete takýto malý problém vyriešiť?

Vyriešili sme ho, ale prinieslo to zvýšené náklady na stavbu bezdrôtového rozhlasu. Z marketingového prieskumu sme zistili, že obce nechcú platiť za takýto komfort. V prípade núdze sa na požadovaný čas osvetlenie vypne. Riešenie bezdrôtového rozhlasu bez obmedzenia pripravené máme.

● Tvrdíte, že váš bezdrôtový rozhlas je podstatne lacnejší ako bežný bezdrôtový rozhlas. Aké máte na to argumenty?

Ako som už povedal, nižšia cena vyplýva z jeho jednoduchosti, z použitia starej rozhlasovej ústredne a z použitia starých funkčných reproduktorov.

● Skúste mi uviesť nejaký príklad ceny BEROS-u

Ak má obec napríklad 200 svietidiel, 60 reproduktorov a 3 odberné miesta, t. j. rozvádzač verejného osvetlenia, náš odhad pre takýto bezdrôtový rozhlas bude cca 300 až 500-tisíc.

● Zdá sa mi, že je to príliš hrubá cena.

Súhlasím. Existujú špecifiká vlastné pre danú obec a tie vstupujú do ceny bezdrôtového rozhlasu. Je to hlavne rozľahlosť obce, prítomnosť vzdialenej osady, príliš veľká vzdialenosť medzi rozvážacími verejného osvetlenia, komplikované prepojenie medzi jednotlivými rozvážacími.

● **Uved'te mi, prosím, nejaký jednoduchý príklad stavby bezdrôtového rozhlasu.**

Obec je malá a má len jeden rozvážač verejného osvetlenia, ktorý je umiestnený hneď na rohu obecného úradu. Stačí prepojiť káblom rozhlasovú ústredňu s rozvážačom verejného osvetlenia, namontovať doň malú škatuľku, namontovať selektory ku každej lampe verejného osvetlenia a urobiť prekládku reproduktorov. To je všetko. Vlastne nie. Je potrebné vyrezať staré stĺpy, zmotat starý drôt a to všetko odnieť do šrotu. Hneď bude v obci väčší poriadok.

● **Viem, že pri silnom vetre sa môže drôt verejného osvetlenia dotknúť ostatných drôtov a urobiť skrat. Ako je proti tomu váš systém zabezpečený?**

Ak je rozhlasová ústredňa vypnutá, tak je od vedenia verejného osvetlenia odpojená. V tom prípade nie je žiaden problém. Horšie je, ak v inkriminovanom čase rozhlas hrá. Vtedy to problém je a môže dojsť k poruche.

● **Mnohých starostov bude zaujímať, ako je to s využívaním stĺpov rozvodu distribučnej siete. Môžete k tomu niečo povedať?**

Mám informácie, že za prenájom týchto stĺpov sa neplatí. V súčasnosti prebieha rokovanie o tom, aby boli zo strany energetiky stanovené štandardné pravidlá umiestňovania reproduktorov na týchto stĺpoch vedenia distribučnej siete.

● **Dostávame sa k druhej kapitole bezdrôtového rozhlasu BEROS. Je zaujímavé, že tento systém rieši aj ovládanie verejného osvetlenia.**

Súčasťou technológie bezdrôtového rozhlasu BEROS sú, ako som už spomínal, inteligentné prepínače umiestnené pri každej lampe verejného osvetlenia. Tie majú za úlohu zistiť, aký signál sa vo vedení nachádza a pripojiť lampu alebo reproduktor. Tento prepínač však dokáže ešte jednu vec. Keď verejné osvetlenie svieti, je schopný na základe kódu odoslaného po tomto vedení vypnúť lampu.

● **Na čo vlastne potrebujeme vypnúť jednu lampu?**

O jednu lampu nejde. Ak touto funkciou vybavíme viacero spínačov, môžeme vypínať celú skupinu lúčov verejného osvetlenia a tu sme pri koreni veci.

● **Viem kam mierite. Bude to vlastne nejaký systém úsporného režimu verejného osvetlenia obce. Viackrát som videl po polnoci obec vysvietenú, ale v obci ani nohy. Vtedy by stačilo svietiť len každou treťou lampou a určite by sa niečo ušetrilo.**

Presne to isté napadlo aj nám. Sú časové úseky, keď je v obci potrebné svietiť štandardne a sú časové úseky, keď stačí len orientačné osvetlenie a nie sú potrebné veľkoryso vysvietené ľudoprázde ulice. Systém BEROS dokáže svietiť tam, kde treba a vtedy keď treba.

● **Ako ste to prakticky zrealizovali?**

Pri rozhlasovej ústredni sa nachádza ovládač verejného osvetlenia kde je sústredené ovládanie celého verejného osvetlenia v obci. Funkcia fotobunky alebo spínacích hodín v rozvážačoch verejného osvetlenia je zachovaná. Náš systém ovláda osvetlenie, len keď je toto zapnuté. Ovládač pri

rozhlasovej ústredni obsahuje spínacie hodiny. Tie majú nastavené časové úseky podľa chodu života v obci. Rozdelme si teraz verejné osvetlenie v obci na úsporné, keď svietia žiarovky len na orientačných bodoch, nebezpečných miestach, križovatkách, mostoch a pod., a na štandardné, keď svietia všetky lampy. Zoberme si zimné obdobie. Do dvadsiatej nech svieti režim štandardný. Po dvadsiatej nabehne úsporné osvetlenie až do času príchodu autobusu do obce. Tesne pred príchodom autobusu alebo vlaku sa obec rozsvieti a privíta cestujúcich. Po polhodine osvetlenie opäť prechádza na úsporný režim. O desiatej je záverečná v miestnom hostinci. Keďže tam sú tiež obyvatelia obce, systém BEROS v záujme bezpečnosti im nevyhnutný čas posvieti na cestu domov. O polnoci opäť prichádza autobus a všetko sa opakuje. To isté sa bude opakovať pri odchodoch autobusov a vlakov v skorých ranných hodinách.

BEROS jednoducho slúži obyvateľom obce a zároveň šetrí.

● **Pri svojich cestách som videl obec tak biedne osvetlenú, že už asi niet kde šetriť.**

Súhlasím s vami. Ak to trápi aj starostu, potom si môže doplniť lampy verejného osvetlenia, ale pomocou systému BEROS svietiť len na nevyhnutný čas v rámci šetrenia. Sú také príležitosti, keď má byť obec normálne osvetlená, napríklad vianočné sviatky, rôzne podujatia, kultúrne akcie, atď.

● **Existujú však neštandardné situácie v obci, vymykajúce sa z bežného rámca, keď je potrebné štandardne svietiť. Vtedy treba ísť na obecný úrad a preprogramovať spínacie hodiny na ovládača?**

Ak má niekto chuť ísť tam večer, tak môže a hodiny preprogramuje. My však ponúkame komfortnejšie riešenie. Už päť rokov vyrábame doplnok k našim rozhlasovým ústredniam, ktorý umožní ovládanie rozhlasovej ústredne cez telefón.

● **V čom spočíva?**

V tom, že „vyťukáte“ správne číslo, zadáte správny kód a vstupujete do vysielania obecného rozhlasu, nech ste kdekoľvek na svete.

● **A ako je to s verejným osvetlením?**

Opäť to isté. Zadáte správne číslo, správny kód a ovládač na obecnom úrade, ktorý je napojený na telekomunikačnú sieť, vykoná požadovaný úkon. Prakticky to znamená, že keď je osvetlenie v úspornom režime, alebo dokonca vypnuté, môžem ho cez telefón prepnúť do štandardného režimu, respektíve zapnúť, alebo vypnúť podľa toho, ako to požaduje situácia.

● **Načo takýto komfort?**

Je to presne určené na neštandardné situácie v obci, keď je potrebné zmeniť režim verejného osvetlenia. Napríklad padne hustá hmla a vtedy je potrebné v záujme bezpečnosti štandardne rozsvietiť obec. Konajú sa nejaké slávnosti, rozchádzajú sa poslanci obecného zastupiteľstva, atď. Sú však aj nepríjemné situácie, keď riadne rozsvietenie obce je veľmi žiaduce. Napríklad stratí sa dieťa, alebo dôjde k inej nešťastnej situácii, pohybujú sa po obci cudzí podozriví ľudia, deti sa dostanú do ohrozenia na ulici, príde k prepadnutiu, atď. Vtedy stačí vytiah-

nuť mobil, zadať príslušný kód a obec je rozsvietená.

● **Čo v prípade veľkej obce alebo mesta. Celé mesto sa rozsvieti?**

Miesto sa dá rozparcelovať a pomocou kódov rozsvietiť len príslušnú časť. Pomocou kódov je možné vytvoriť skupinu svetiel, ktoré je možné nezávisle riadiť.

● **Takže starosta zverejní kód a každý si bude zapínať a vypínať ako sa mu zapáči. Je to tak?**

Nie. Kódy majú rôzne stupne priorit. Kódy s najvyššou prioritou bude mať starosta alebo primátor. Kódy s nižším stupňom budú mať poslanci a kódy s najnižším stupňom môže obecné zastupiteľstvo odovzdať obyvateľom obce.

● **Vysvetlite mi teraz funkciu kódu, ktorý bude dostupný pre občanov obce.**

Tento kód bude mať funkciu len časovo obmedzeného rozsvietenia v obci.

● **Pripomína mi to schodiskový vypínač v paneláku.**

Presne tak. Touto funkciou sme chceli preniesť možnosť rozsvietiť si na ulici.

● **Keď ste touto funkciou vybavili váš systém, na aké účely mal byť použitý?**

Napadá mi veľa dôvodov, kedy by si obyvateľ obce potreboval na ulici rozsvietiť. Ale najhlavnejší dôvod je bezpečnosť. Bolo to už spomínané, že občan sa môže dostať do nebezpečenstva, do zložitej situácie, deti sa môžu dostať do nebezpečenstva, idú cez obec k príbuzným, môžu byť niečím alebo niekým ohrozené, tak isto pohyb cudzích osôb v obci.

● **Neviem si dosť dobre predstaviť, ako sa zabráni zneužívaniu kódu.**

Ovládač umiestnený na obecnom úrade je vybavený elektronickou pamäťou, ktorá zaznamenáva dej okolo obecného rozhlasu a verejného osvetlenia. Starosta môže kedykoľvek zrekapitulovať dianie. Zistí telefonálne čísla volajúcich, zistí spätne tiež čas volania a kód.

● **Čo ak volajúci bude mať utajené telefonálne číslo?**

Starosta pri počiatocnom zadávaní parametrov môže zadať, že verejné osvetlenie nebude reagovať na telefonáty z utajených čísel. Existuje tiež funkcia zakázania niektorých čísel, prípadne vyčlenenia niektorých čísel ako prioritné. Starosta môže upraviť parametre ovládača tak, aby ku zneužívaniu dochádzalo len minimálne.

● **Na vašom propagačnom letáku som sa dočítal, že BEROS ušetrí aj bez výmeny svetidiel za úsporné. Ako je to možné?**

Nie je nutné meniť svetidlá za úsporné. Verejným osvetlením BEROS docielime, že budeme svietiť len vtedy, keď treba a len tam, kde treba. Týmto dosiahneme rovnakú úsporu ako pri výmene svetidiel s tým rozdielom, že v čase keď chceme svietiť, bude obec riadne vysvietená. Starosta odovzdá kód občanom obce. Občania! Ak potrebujete, rozsviette si, ale ináč budeme šetriť.

● **Myslím, že takéto nepredvídané rozsvetovanie v obci bude mať pozitívny dopad na bezpečnosť a kriminalitu.**

Aj ja si to myslím. Ak ľudia s nekalými úmyslami navštívia obec, kde sa pravidelne

(Dokončenie zo str. 11)

vypína verejné osvetlenie od polnoci do štvrtého rána, môžu si vypracovať plán a svoje dielo dokončiť. Je pravdepodobné, že tento systém svietenia v obci týchto osôb od takejto nekalej činnosti odradí.

● **Čo v prípade, ak starosta nemá záujem o bezdrôtový rozhlas, ale len o verejné osvetlenie BEROS.**

V tomto prípade je nízka rentabilita tohto systému a dlhá doba návratnosti. Systém predpokladá stavbu súčasne obecného bezdrôtového rozhlasu a inteligentného verejného osvetlenia. Vtedy je ten efekt vysoký.

● **Je úplne zrejmé, že obce zápasia s nedostatkom finančných prostriedkov a že tento systém si nebudú môcť dovoliť.**

Mysleli sme aj na to. Naša firma predáva rozhlasové ústredne aj formou splátok bez navýšenia s dobou splatnosti jeden rok. V prípade rozloženia splátok na dlhšiu dobu môžeme použiť lízingové spoločnosti, ktorých je u nás neúrekom.

● **Ako sa k tomu postavia údržbári verejného osvetlenia? Nenarazia na odpor z ich strany?**

Firmy, ktoré robia údržbu verejného osvetlenia budú zaškolené do tohto systému a v prípade poruchy si budú vedieť rady.

● **Zrealizovali ste už niekde tento systém?**

Nie. Je to novinka stará tri mesiace, keď bol ukončený vývoj. Keďže je to veľmi jednoduchý systém a mnohé komponenty sa v našej firme už dlhší čas vyrábajú, nebude problém v dohľadnom čase zrealizovať prvú obec. Po realizácii si to budete môcť v praxi overiť ako to funguje.

● **Všetko, čo ste vy navrhli, by sa mi ako starostovi obce, ale aj ako obyvateľovi obce, veľmi páčilo. Už len možnosť, že v prípade núdze si budem môcť rozsvietiť sám, vyvolať vo mne pocit bezpečia na ulici.**

Nielen to. Je tu ešte aj ďalší, psychologický efekt. Starosta daruje svojmu voličovi niečo užitočné, neočakávané. Starosta má záujem o svojich voličov. Zároveň ukáže, že je dobrý gazda, lebo šetriť treba. Celý systém bude sústredený v jeho kancelárii a denne bude mať prehľad o odchádzajúcich financiách za verejné osvetlenie. A ešte niečo. Systémom BEROS sa verejné osvetlenie stalo nástrojom slúžiacim obyvateľom obce a nie len nástrojom na šetrenie energie.

Pripravil (bo)

Tipy do obecných knižníc

Povedačky z Petržalky

Nielen deti, ale aj knihy sa rodia ťažko. Keď ich zrod dopadne šťastne, radostný je aj ich krst. Takým bolo aj krstenie knihy **Natálie Murat-Oravcovej Presypacie hodiny**, ktoré sa uskutočnilo 13. novembra 2005 v Dome kultúry Zrkadlový háj v bratislavskom megasídlisku Petržalka. Krstnými rodičmi sa stali herečka Katarína Kolníková z Radošínskeho naivného divadla a starosta Petržalky Vladimír Bajan (na fotografii V. Greša). Ich tutorstvo môžeme chápať aj symbolicky. Krstná mama Katarína Kolníková stelesňuje ľudsky láskavý humor prostého človeka, taký, aký v knihe naplno pulzuje. Krstný otec Vladimír Bajan, ako starosta bratislavskej mestskej časti, kde sa knižné príbehy odohrávajú, je s týmto pulzujúcim životom bytostne spojený. Obaja sú kŕstňatú ako-by predučený.

Ilustrované povedačky z Petržalky, ako naznačuje obsah knihy jej podtitul, vznikali počas ôsmich rokov a boli uverejňované v samostatnej rubrike dvojtyždenníka Petržalské noviny. Autorka, ako vyštudovaná žurnalistka žijúca na sídlisku, ktoré je tretím najväčším „mestom“ na Slovensku, svoj rajón dôkladne pozná. Chodí medzi ľuďmi, vidí, počúva a vníma. Drobulinkým písmom (neviditeľným, lebo som ho ani s okuliarami na nose nikdy nedokázal prečítať) zachytáva miniatúrne príbehy ľudí. Keď som sa jej opýtal, či si tieto fejtónovo ladené útvary vymýšľa alebo vychádzajú z reality, odpovedala, že o tom hovorí v úvode knihy. Tak teda citujem autorku: „Sú to príbežky a zážitky, ktoré sa nám alebo našim známym stali. Spolu sme ich korenili aktuálnym komentárom, zväčša v nadľahčenom tóne a v ľudovom, možno typicky petržalskom jazyku. Napokon z toho vyšla malá

sociologická sonda do skutočného života v obrovitej sídliskovej aglomerácii.“ Povedačky, ktoré boli v novinách podpísované Vaša Dáša, boli ilustrované a ilustrované sú aj v knihe. Autorkou ilustrácií je opäť N. Murat-Oravcová. Kresbičky sú nežné, poetické a úsmevné. A opäť s množstvom drobných kudrliniek. A tak si môžeme zaľožovať, že aj drobnosti môžu vyvolať veľký a hlboký zážitok.

Text

Do tretice sa s minitvorbou stretne pri grafikom liste, ktorú podľa predlohy autorky ilustrácií vyryl oceľorytec František Horniak, autor tohtoročného ocenenia Najkrajšia známka sveta. Je očíslovaný a vložený s vlastnoručnými podpismi oboch v každej knihe.

Nielen deti, ale aj knihy sa rodia veľmi ťažko. Knihy, ak sa nenájde mecenáš, hádam ešte ťažšie. A tak táto kniha vyšla vo Vydavateľstve M.R.K. Agency, s. r. o., Bratislava aj vďaka finančným príspevkom Mestskej časti Bratislava-Petržalka a spoločnosti TPD – Tovar pre domácnosť v náklade 1 000 číslovaných kusov. Knižku si môžu záujemcovia kúpiť v redakcii Petržalských novín.

Miro Potančok
Snímka: Ján Greš

Postrehy z Nemecka (3. časť)

VOLEBNÝ SYSTÉM

„Dnes som rozpustil 15. nemecký parlament a ustanovil predčasné voľby na 18. septembra“, oznámil nemecký prezident Horst Köhler v hlavnom vysielacom čase v podvečer 21. júla toho roku **nemeckému národu. Nemecko tak** prežilo tretie predčasné parlamentné voľby vo svojej povojnovej histórii.

Rozpustenie parlamentu je jeden zo zriedkavých prípadov, v ktorých je potrebné rozhodnutie prvého občana štátu. Rozpustenie parlamentu, predčasné voľby a vyslovenie (ne)dôvery vláde sú opäť pevne dané ústavou.

Predčasné voľby – zriedkavé a presne určené

Nemecký parlament (*Bundestag*) je (podobne ako slovenský) volený na obdobie štyroch rokov. V Nemecku sa volebné obdobia parlamentu označujú poradovým číslom a tak sa tohto roku rozpustený parlament označoval ako „15. nemecký parlament“. V nedelu 18. septembra

zvolili občania už 16. parlament v povojnovej histórii.

Po viacerých porážkach v krajiných voľbách do tamojších parlamentov (*Landtag*) strácal spolkový kancelár Gerhard Schröder podporu v krajine. Po porážke vládnucej strany SPD v spolkovvej krajine Severné Porýnie – Westfálsko (*Nordrhein - Westfalen*) vyhlásil 22. mája Schröder: „Na pokračovanie v reformách necítim jasnú podporu väčšiny nemeckých občanov...“, a preto požiadal spolkového prezidenta o vyhlásenie predčasných volieb.

Články 67 a 68 Ústavy Spolkovej republiky Nemecko definujú jasne a jednoznačne postup a možnosti pri predčasných parlamentných voľbách [1].

Skrátenie volebného obdobia parlamentu možno uskutočniť len dvoma spôsobmi:

a) *Odstúpenie spolkového kancelára*

Prvá možnosť však neznamená okamžité skrátenie volebného obdobia. V prípade, že spolkový kancelár odstúpi, musí byť v parlamente